

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

ES fondu investīcijas 2014.-2020.gada plānošanas periodā:

REĢIONĀLĀ ATTĪSTĪBA, VIDE, IKT

2015. gada novembris

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

2014.-2020. investīcijas – vide, reģionālā attīstība, IKT

Kopumā VARAM pārziņā 9 specifiskie atbalsta mērķi (SAM), aptverot šādas galvenās investīciju jomas:

- **Vides infrastruktūras attīstība un vides aizsardzība** – notekūdeņu savākšanas tīklu paplašināšana, atkritumu pārstrādes un reģenerācijas infrastruktūras attīstība, plūdu risku samazināšana, bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, vides kontrole un monitorings u.c.
- **Reģionālā attīstība** – nacionālās un reģionālās nozīmes izaugsmes centru attīstība, teritoriju revitalizācija, pašvaldību ēku energoefektivitāte, atbalsts 89 novadu pašvaldībām
- **Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas (IKT)** – datu un pakalpojumu pieejamības un izmantojamības veicināšana

ES fondu finansējums VARAM SAMiem – 689,8 miljoni euro

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Finansējums 2014-2020 - VARAM

!!! 94% - pieejami līdz 2018.gada 31.decembrim

SAM nosaukums	ES fondu finansējums, euro
2.2.1.E-pakalpojumi	128 809 714
5.1.1.Plūdu risku mazināšana	28 937 805
5.2.1.Atkritumi	41 342 252
5.3.1.Ūdenssaimniecība	126 574 186
5.4.1. Bioloģiskā daudzveidība	15 000 000
5.4.2.Vides monitorings un kontrole	22 221 960
3.3.1.Publiskā infrastruktūra uzņēmējdarbības veicināšanai, t.sk. atbalsts 89 pašvaldībām 37 193 477 milj. euro	59 016 742
4.4.2. Pašvaldību energoefektivitāte	31 393 658
5.6.2. Degradēto teritoriju revitalizācija	236 524 372
Kopā	689 820 689

Reģionālā attīstība (1)

SAM 3.3.1. – Palielināt privāto investīciju apjomu reģionos, veicot **ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajai teritoriju ekonomiskajai specializācijai un balstoties uz vietējo uzņēmēju vajadzībām**

Finansējums: 59,02 milj. euro ERAF

Plānotais atbalsts:

Pašvaldību attīstības programmās noteiktajiem prioritārajiem investīciju projektiem: uzņēmējdarbības vides uzlabošanai investoru piesaistei un darbavietu radīšanai, veicot investīcijas **maza mēroga uzņēmējdarbības atbalsta publiskās infrastruktūras attīstībai** un pieejamībai, t.sk., nepieciešamo industriālo pieslēgumu izveidei

Finansējuma saņēmēji: pašvaldības (9+21+89), izņemot Rīgu.

89 pašvaldībām – **projektu konceptu priekšatlase!**

Indikatīvais finansējums 1 novada pašvaldībai – līdz ~ 3 milj. euro ERAF (ja projekta konceptu apstiprina priekšatlasē.)

Reģionālā attīstība (2)

SAM 3.3.1. – Palielināt privāto investīciju apjomu reģionos, veicot **ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajai teritoriju ekonomiskajai specializācijai un balstoties uz vietējo uzņēmēju vajadzībām**

Rezultātā (iznākuma rādītāji):

- komersantu, kuri guvuši labumu no investīcijām publiskajā infrastruktūrā, jaunizveidoto darbavietu skaits – vismaz **968 jaunas darbavietas**;
- komersantu skaits, kuri guvuši labumu no projekta ietvaros veiktajām investīcijām publiskajā infrastruktūrā – vismaz **185 komersanti**.

SAM 3.3.1. – atlases kārtas:

leguldījumi uzņēmējdarbībai nozīmīgā infrastruktūrā:

- 1) Republikas pilsētās (izņemot Rīgu) – 10,9 milj. *euro* (ERAF) **ITI !**
- 2) 21 reģionālā centra pašvaldībā – 10,9 milj. *euro* (ERAF)
- 3) **89 novados 37,19 milj. *euro* (ERAF) Priekšatlase !**

Projektu iesniegšana un izvērtēšana:

- 1. un 2.atlases kārtai – no 04.2016.
- 3.atlases kārtai – no 05.2016.

Aktuālais statuss:

- Kritēriji saskaņoti Uzraudzības komitejā – š. g. 30.aprīlī;
- MK noteikumi apstiprināti – š. g. 13. oktobrī.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Reģionālā attīstība (3)

SAM 5.6.2. – Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām

Finansējums: 236,52 milj. euro ERAF

Degradētas teritorijas - izmantotas, apbūvētas vai plānotas komercdarbības aktivitātēm. Teritorijas vai tajās esošie objekti ir pilnībā vai daļēji pamesti vai nolaisti, vai arī piesārņoti.

Atbalsts:

Publiskās infrastruktūras projekti, kas vērsti uz **pilsētvides revitalizācijas** veicināšanu, bijušo rūpniecisko teritoriju un citu uzņēmējdarbībai plānoto vai izmantoto degradēto teritoriju atjaunošanu **jaunu uzņēmumu izvietošanai vai esošo uzņēmumu paplašināšanai**.

Finansējuma saņēmēji:

9+21 pašvaldībām, t.sk. Latgales reģiona pašvaldības (papildus projektiem 52,25 milj. euro)

89-nieka pašvaldībām ārpus Latgales **NAV** pieejams atbalsts šajā SAM.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Reģionālā attīstība (4)

SAM 5.6.2. – Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām

Rezultātā (iznākuma rādītāji):

- Degradēto teritoriju platības samazinājums – **556 ha**;
- komersantu, kuri guvuši labumu no investīcijām publiskajā infrastruktūrā, jaunizveidoto darbavietu skaits – vismaz **3879 jaunas darbavietas**;
- nefinanšu investīcijas komersantos, kuri guvuši labumu no projekta ietvaros veiktajām investīcijām publiskajā infrastruktūrā – vismaz **236,52 euro**.

SAM 5.6.2. – atlases kārtas:

leguldījumi degradēto teritoriju revitalizācijā:

- 1) Republikas pilsētās– 92,13 milj. *euro* (ERAF) **ITI !**
- 2) 21 reģionālā centra pašvaldībās – 92,13 milj. *euro* (ERAF)
- 3) Latgalē un Alūksnes novadā – 52,24 milj. *euro* (ERAF)

Projektu iesniegšana un izvērtēšana:

- 1.atlases kārtai – no 04.2016.
- 2. un 3.atlases kārtai – no 05.2016.

Aktuālais statuss:

- Kritēriji saskaņoti Uzraudzības komitejā – š.g. 30.aprīlī
- MK noteikumi apstiprināti – š.g. 10.novembrī

Reģionālā attīstība (5)

SAM 4.2.2. – Atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām sekmēt **energoefektivitātes paaugstināšanu un AER izmantošanu **pašvaldību ēkās****

Finansējums: 31,39 milj. *euro* ERAF (85%)

Pamatojums:

Publisko ēku un citu nedzīvojamo ēku sektors ietver būtisku **potenciālu enerģijas un izmaksu ietaupījumam** un atjaunojamās enerģijas izmantošanai.

Atbalsts:

Atbilstoši **pašvaldības integrētajiem attīstības plāniem investīcijas pašvaldību ēku renovācijā** energoefektivitātes paaugstināšanai, kā arī **lokālo** siltumavotu rekonstrukcijā (kā papildelements), tai skaitā veicot pielāgošanu atjaunojamo energoresursu izmantošanai.

Finansējuma saņēmēji:

Pašvaldības, pašvaldību iestādes, kapitālsabiedrības. Ierobežota atlase (priekšatlase).

89 novadu pašvaldībām – projektu ideju priekšatlase (kopā 21+89 pašvaldības) par 15,7 milj. EUR.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Reģionālā attīstība (6)

SAM 4.2.2. – Atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām sekmēt **energoefektivitātes paaugstināšanu un AER izmantošanu **pašvaldību ēkās****

Rezultātā (iznākuma rādītāji):

- Primārās enerģijas patēriņa samazinājums publiskajās ēkās – **13,72 GWh/gadā**.
- Papildus uzstādītās AER izmantojošu siltumavotu jaudas ēkās, kas ir saņēmušas ERAF finansējumu – **1,2 MW**.

SAM 4.2.2. – atlases kārtas:

Pašvaldību ēku energoefektivitātes paaugstināšana:

- 1) Republikas pilsētās – **15,69 milj. EUR** (ERAF) **ITI !**
- 2) Pārējās pašvaldībās **(21+89) – 15,69 milj. euro** (ERAF) Priekšatlase !

Projektu iesniegšana un izvērtēšana: no 05.2016.

Aktuālais statuss: uzsākta ieviešanas nosacījumu izstrāde.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Vides resursu pārvaldība

SAM 5.1.1. – Novērst plūdu un krasta erozijas risku apdraudējumu pilsētu teritorijās

Finansējums: 28,93 milj. *euro* ERAF (līdz 85%)

- 1.atlases kārtā – 1,1 milj. *euro*
- 2.atlases kārtā - 27,82 milj. *euro*

Pamatojums: klimata pārmaiņu rezultātā pieaug plūdu apdraudējums, jūras krastu erozijas dēļ iespējama piesārņojuma izplatīšanās

Atbalsts:

- Hidrotehnisko būvju pārbūve un atjaunošana
- Jaunu pretplūdu aizsargbūvju būvniecība
- Pasākumi apdraudējuma mazināšanai jūras erozijas riskam pakļautajās teritorijās

Finansējums saņēmējs: pašvaldības, to iestādes, komersanti

Rezultātā (iznākuma rādītājs): Papildu 200 000 iedzīvotāju gūst labumu no pretplūdu pasākumiem

Projektu iesniegšana un izvērtēšana: 2016.gada II ceturksnis

Aktuālais statuss: norit ex-ante nosacījumu izpilde (Upju baseinu apsaimniekošanas plānu izstrāde), priekšatlases kritēriju izstrāde

Vides resursu pārvaldība

SAM 5.2.1. – Veicināt dažāda veida **atkritumu atkārtotu izmantošanu, pārstrādi un reģenerāciju**

Finansējums: 41,34 milj. *euro* KF (35%), atklātas projektu iesniegumu atlases

Pamatojums: Nav izpildītas ES direktīvu prasības, pašvaldībās nepietiekams dalītās atkritumu savākšanas infrastruktūras pārklājums

Atbalsts:

- 1) Atkritumu **dalītas savākšanas** sistēmas attīstība
  - Dalītās atkritumu savākšanas punktu un laukumu izveide
  - Specializētais transports bezkonteineru maršrutu apkalpošanai
- 2) Atkritumu **pārstrādes un reģenerācijas** veicināšana
  - Bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšana un anaerobā pārstrāde
  - Pārējo atkritumu veidu (kas nav bioloģiski noārdāmie) pārstrāde un reģenerācija

Finansējuma saņēmējs: komersanti, t.sk., pašvaldības kapitālsabiedrības

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Vides resursu pārvaldība

SAM 5.2.1. – Veicināt dažāda veida **atkritumu** atkārtotu izmantošanu, pārstrādi un reģenerāciju

Pasākumi:

1. Atkritumu dalītas savākšanas sistēmas attīstība – 5,48 milj. *euro* (KF)
2. Atkritumu pārstrādes un reģenerācijas veicināšana – 35,86 milj. *euro* (KF)

Rezultātā (iznākuma rādītāji):

- Pārstrādātais un reģenerētais atkritumu daudzums 2022.g. – 59% (bāzes vērtība 2010.g. – 24%)
- Atkritumu pārstrādes jaudas palielinājums par 172 tūkst. tonnām gadā

Projektu iesniegšana un izvērtēšana: 2016.gada IV ceturksnis

Aktuālais statuss: Turpinās SAM sākotnējā novērtējuma izstrāde un projektu iesniegumu atlases kritēriju izstrāde

Vides resursu pārvaldība

SAM 5.3.1. – Ūdenssaimniecības sistēmu attīstība, uzlabojot vides stāvokli

Finansējums: 126,57 milj. euro KF (līdz 85%)

Pamatojums: nav izpildītas ES direktīvas *Par komunālo notekūdeņu attīrīšanu* prasības

Atbalsts:

- **Kanalizācijas tīklu sistēmu paplašināšana**, kvalitātes prasībām neatbilstošu kanalizācijas tīklu rekonstrukcija aglomerācijās ar CE >2000
- Finansējuma pieejamības gadījumā - notekūdeņu intensīvāka attīrīšana, t.sk., aglomerācijās ar CE <2000

Finansējums saņēmējs: ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs

Rezultātā (iznākuma rādītājs): Uzlaboto notekūdeņu attīrīšanas sistēmu **apkalpoto iedzīvotāju** skaita pieaugums par **58 726**

Projektu iesniegšana un izvērtēšana: 2016.gada II ceturksnis

Aktuālais statuss: norit priekšatlases 2.posms, kas noslēgsies 2015.gada decembrī

Vides resursu pārvaldība

SAM 5.4.1. – Saglabāt un atjaunot **bioloģisko daudzveidību** un aizsargāt ekosistēmas

Finansējums: 15 milj. euro ERAF (līdz 85%)

Pasākumi:

1. „Antropogēno slodzi mazinošas infrastruktūras izbūve un rekonstrukcija Natura 2000 teritorijās” – 3 400 000 euro (ERAF), **atklāta projektu atlase starp pašvaldībām**
Atbalsts: Infrastruktūras (laipas, takas, putnu vērošanas torņi, skatu torņi, tiltiņi, ūdenstūristu apmetņu vietas, auto stāvlaukumi u.c.) izbūve un pārbūve ĪADT, ja tām ir spēkā esoši dabas aizsardzības plāni, kas paredz infrastruktūras izveidi
2. „Pasākumi biotopu aizsardzības atjaunošanai” – 11 600 000 euro (ERAF), ierobežota atlase
Atbalsts: biotopu atjaunošanas pasākumi ĪADT

Finansējuma saņēmējs: valsts iestāde, kas atbildīga par dabas aizsardzības nodrošināšanu valstī, pašvaldības

Rezultātā (iznākuma rādītāji):

- Nodrošināts labvēlīgs aizsardzības statuss **60%** ES nozīmes biotopiem un sugām;
- **23 118 ha** dzīvotņu platības saņem atbalstu, lai panāktu labāku aizsardzības pakāpi.

Projektu iesniegšana un izvērtēšana:

- 1.Pasākums - 2016.gada vidus
- 2.pasākums - 2017.gada beigas

Aktuālais statuss: Notiek darbs pie SAM sākotnējā novērtējuma izstrādes.

Vides resursu pārvaldība

5.4.2. - Nodrošināt vides monitoringa un kontroles sistēmas attīstību un savlaicīgu vides risku novēršanu

Pasākumi:

- **1.pasākums:** Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un ekosistēmu aizsardzības priekšnoteikumi
- **2.pasākums:** Nodrošināt vides monitoringa un kontroles sistēmas attīstību un savlaicīgu vides risku novēršanu, kā arī sabiedrības līdzdalību vides pārvaldībā

Pamatojums:

- Nav veikta pilnīga Eiropas Savienības direktīvu ieviešana
- Trūkst pamatinformācijas par aizsargājamo sugu un biotopu stāvokli valstī
- Nepietiekams atbilstoši direktīvu prasībām īstenoto monitoringa programmu skaits
- Nepietiekams vides monitoringa un kontroles iestāžu tehniskais nodrošinājums

Finansējums:

- 1.pasākumam - **8 075 000 euro (KF)**
  - 2.pasākumam - **14 146 960 euro (KF)**
- Ierobežota projektu iesniegumu atlase

Finansējuma saņēmējs:

- 1.pasākumam: Dabas aizsardzības pārvalde
- 2.pasākumam: valsts iestādes, kas veic vides monitoringu un kontroli

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Vides resursu pārvaldība

5.4.2. - Nodrošināt vides monitoringa un kontroles sistēmas attīstību un savlaicīgu vides risku novēršanu

Rezultāts:

- Iegūta visaptveroša informācija par aizsargājamo biotopu izplatību un kvalitāti visā valstī
- Izstrādāti vismaz 20 ĪADT dabas aizsardzības plāni un 5 īpaši aizsargājamo sugu aizsardzības plāni
- Uzlabota iestāžu veikspēja un tehniskais nodrošinājums direktīvu prasību ievērošanai

Galvenie ieguvumi:

- Atvieglota/paātrināta dažādu atļauju, saskaņojumu saņemšana
- Samazināts sākotnējā IVN, IVN procedūras veikšanas termiņš un izmaksas
- Atbalsts pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādē
- Pamats kompensācijas maksājumu aprēķināšanai zemes īpašniekiem, t.sk., par bioloģiski vērtīgo zālāju apsaimniekošanu
- Direktīvu prasībām atbilstošu vides monitoringa vietu skaita pieaugums
- Valsts vides kontroles iestādēm palielināta veikspēja

Aktuālais statuss:

1.pasākumam MK noteikumu un projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju saskaņošana

2.pasākumam MK noteikumu un projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju izstrāde

Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas (1)

SAM 2.2.1. - Nodrošināt publisko **datu atkalizmantošanas** pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību

Finansējums: 128,81 milj. *euro* ERAF (85%)

Pamatojums:

- Jānodrošina Digitālajā programmā Eiropai izvirzītie mērķi, t.sk. par iekļaušanos ES vienotajā tirgū
- Nepietiekami nodrošinātas atvērto datu un atvērto saskarņu izmantošanas iespējas 3.pusēm
- Nepietiekami elektronizēti nepieciešamie pakalpojumi (~ 1/3)

Atbalsts: pasākumi, lai **valsts pārvaldes dati un procesu saskarnes** būtu tehniski, tiesiski un publiski pieejami; darbības procesu un pakalpojumu piegādes procesu analīze, transformācija, **optimizācija un elektronizācija**, izvēloties izmaksu efektīvus risinājumus; pakalpojumu pielāgošana sadarbībai Eiropas vienotajā tirgū

Finansējuma saņēmēji: valsts pārvaldes iestādes, pašvaldības, valsts kapitālsabiedrības (deleģēto pārvaldes uzdevumu veikšanai), tiesu varas institūcijas

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas (1)

SAM 2.2.1. - Nodrošināt publisko **datu atkalizmantošanas** pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību

SAM 2.2.1. – pasākumi:

1. "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība" - 116,91 milj. euro (ERAF)
2. "Digitalizācija" - 11,9 milj. euro (ERAF)

Rezultātā (iznākuma rādītāji):

- Vidējais publiskā sektora informācijas atkalizmantošanas indekss – 475 punkti (no max. 700)
- Iedzīvotāju īpatsvars, kas izmanto e-pakalpojumus (iesniedz veidlapas elektroniski) – 35%
- Uzņēmumu īpatsvars, kas izmanto e-pakalpojumus (iesniedz veidlapas elektroniski) – 92%

Projektu iesniegšana un izvērtēšana:

- 1. pasākumam – no 03.2016.
- 2.pasākumam – no 06.2016.

Aktuālais statuss:

- 1.pasākuma kritēriji apstiprināti š.g. 2.jūlija ES fondu uzraudzības komitejā
- 1.pasākuma MK noteikumu projekts – iesniegts apstiprināšanai MK sēdē
- Saraksts ar pasākuma ietvaros atbalstāmajiem projektiem tiks apstiprināts ar MK rīkojumu
- Pirms projektu aprakstu iekļaušanas IKT mērķarhitektūrā, finansējuma piešķiršanas prioritātes ir jāizskata Informācijas sabiedrības padomē Ministru prezidenta vadībā
- 2.pasākuma MK noteikumu projektu plānots izsludināt VSS 26.11.2015.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Plašāka informācija – www.varam.gov.lv , www.esfondi.lv

Kontaktiem:

- ES fondu programmas 2014-2020 (ERAF, KF) – VARAM Investīciju politikas departaments
- Pārrobežu sadarbība (ETS un EKI) – VARAM Attīstības instrumentu departaments
- Emisijas kvotu izsoļu instruments – VARAM Klimata politikas departaments

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies par uzmanību!

